

**ומי הם בעלי מומין, אלה הם הרשעים, הם צריכים רפואה, ורחמי הקב"ה עליהם
שלא יהיו נדחים ממנו, והוא לא יסתלק מהם, שיוכלו לשוב אליו**

**אלא מי נצרך לרפואה, אותן בעלי מומין, ומי הם בעלי מומין, אלה הם הרשעים, הם
צריכים רפואה, ורחמי הקב"ה עליהם שלא יהיו נדחים ממנו, והוא לא יסתלק מהם,
שיוכלו לשוב אליו, כאשר הקב"ה מקרב, בימין הוא מקרב, וכאשר דוחה, בשמאל הוא
דוחה, ובשעה שהוא דוחה, מקרב בימינו, מצד זה דוחה, ומצד זה מקרב, והקב"ה אין מסלק
רחמי מהם, בוא וראה מה כתוב (ישעי' נ"ז) וילך שובב בדרך לבו, וכתוב אחריו, דרכיו ראיתי
וארפאהו ואנחהו ואשלם נחומים לו ולאבליו, וילך שובב, אף על פי שהרשעים עושים כל
מה שעושים בזדון, שהולכים בשרירות לבם, ואחרים עושים בהם התראה ואין רוצים
לשמוע להם, מכל מקום בשעה שחוזרים בתשובה ומקבלים עליהם דרך טוב של תשובה,
הרי רפואה מזומנת להם.**

**אמר הקב"ה אני צריך להחזיק בידו להנהיגו, זה שכתוב דרכיו ראיתי, שהוא הולך
בחשך, רוצה אני לתת לו רפואה, זה שכתוב וארפאהו, הקב"ה מכניס בלבו
הרהור דרכי התשובה ורפואה לנשמתו**

**עכשיו יש לעיין, אם על החיים אומר הכתוב, או על המתים אומר הכתוב, שהלא תחלת
המקרא אין הוא כסופו, וסופו אין הוא כתחלתו, התחלת המקרא נראה שעל החיים
ידבר, וסופו יסוב על המתים, אלא ודאי שהמקרא מדבר בעוד שהאדם הוא בחייו, וכך
ענינו, וילך שובב בדרך לבו, לפי שיצר הרע שבו הוא חזק ומתגבר בו, ועל כן הוא הולך
שובב ואינו רוצה לחזור בתשובה, הקב"ה רואה דרכיו שהוא הולך בדרך רע בלי תועלת,
אמר הקב"ה אני צריך להחזיק בידו להנהיגו, זה שכתוב דרכיו ראיתי, שהוא הולך בחשך,
רוצה אני לתת לו רפואה, זה שכתוב וארפאהו, הקב"ה מכניס בלבו הרהור דרכי התשובה
ורפואה לנשמתו, ואנחהו, מהו ואנחהו, כמו שכתוב לך נחה את העם, הקב"ה מנהיגו
בדרך הישר, כמי שמחזיקים ביד האחר ומוציאו מתוך החשך, ואשלם נחומים לו ולאבליו,
כאן נראה שמוסב על המת, הן ודאי מוסב על המת שעודנו בחיים, כי יען שהוא רשע
נקרא מת.**

**מן י"ג שנים ולהלאה, פוקד עמו שני מלאכים שומרים שישמרו אותו, אחד
מימינו ואחד משמאלו**

**ומהו ואשלם נחומים לו ולאבליו, אלא שהקב"ה עושה טובה עם האנשים, שכיון שנכנס
מן י"ג שנים ולהלאה, פוקד עמו שני מלאכים שומרים שישמרו אותו, אחד מימינו**

ואחד משמאלו, כאשר הולך האדם בדרך הישר הם שמחים בו ומתחברים עמו בשמחה, מכריזים לפניו ואומרים תנו כבוד לצורת המלך, וכאשר הולך בדרך נלוז הם מתאבלים עליו ומתרחקים ממנו, וכאשר מחזיק בו הקב"ה ומנהיגו בדרך הישר, בכך כתוב ואשלם נחומים לו ולאבליו, ואשלם נחומים לו בראשונה, שהוא מתנחם על מה שעשה מקודם, ועל מה שעושה עתה וחוזר בתשובה, ואחר כך ולאבליו, אותן המלאכים שהיו מתאבלים עליו כאשר התרחקו ממנו, ועכשיו שחוזרים להיות עמו הרי זה ודאי נחומים לכל הצדדים, שעתה הוא חי בודאי, חי בכל הצדדים, כי נאחז בעץ החיים, וכיון שנאחז בעץ החיים אז נקרא בעל תשובה, שהרי כנסת ישראל תשובה נקראת, והוא בעלה של תשובה נקרא, וזהו שאמרו הקדמונים בעל תשובה ממש^[טז], ועל כן אפילו צדיקים גמורים אינם יכולים לעמד בו במקום שבעלי תשובה עומדים.

זוהר פרשת ויקרא (טז):

זכאים הם הצדיקים שהם מחזקים הקיום שלמעלה, וזכאים הם בעלי תשובה שמחזירים הכל למקומו

פתח רבי שמעון ואמר (משלי ט"ז) איש תהפוכות ישלח מדון ונרגשן מפריד אלוף, איש תהפוכות ישלח מדון, כמו שאמרו, שהרשעים גורמים פגם למעלה, ונרגן מפריד אלוף, מפריד אלופו של עולם, וזה הקב"ה, דבר אחר איש תהפוכות ישלח מדון, מהו ישלח, ישלח לאותן נטיעות^[יז] מדון, שיהיו יונקים מצד הדין, ונרגן מפריד אלוף, כמו שאמרנו שהרשעים גורמים פגם למעלה, מפריד שהיחוד לא יהיה נמצא, מפריד להמטרונה מן המלך, ולהמלך מן המטרונה, ובשביל זה לא נקרא אחד, כי אחד לא נקרא אלא כאשר הם בזיוג אחד, וי לאותן הרשעים שגורמים פירוד למעלה, זכאים הם הצדיקים שהם מחזקים הקיום שלמעלה, וזכאים הם בעלי תשובה שמחזירים הכל למקומו, ועל כן למדנו במקום שבעלי תשובה יושבים צדיקים גמורים אין יושבים בו, מה הטעם, אלא שהבעלי תשובה נתתקנים במקום עליון, במקום שהשקת הגן נמצאת משם, וזו היא תשובה^[יח], ועל כן נקראים בעלי תשובה, והצדיקים נתתקנים במקום אחר שנקרא צדי"ק^[יט], ועל כן אלה יושבים במקום עליון, ואלו יושבים במקום קטון ממנו, מה הטעם, אלו מחזירים המים למקומם^[כ] שיומשכו ממקום העליון נהר העמוק עד המקום ההוא שנקרא צדי"ק, וצדיקים גמורים ממשיכים אותם מהמקום ההוא שהם יושבים לעולם הזה, ועל כן אלה עליונים ואלו תחתונים, אשרי חלקם של בעלי תשובה, ואשרי חלקם של הצדיקים, שבשביל כלם נתקיים העולם.

זיו הזוהר

תשובה. ומדרגת צדיקים היא במלכות או ביסוד. יז. היינו ז' ספירות התחתונות. יח. היינו עולם הבינה. יט. היינו יסוד. כ. פירוש שהבעלי תשובה תעלה ותגיע עבודתם עד עולם הבינה, ופועלים שיושפע משם שפע עד ספירת היסוד, והצדיקים פועלים יחוד יסוד ומלכות, שעל ידי זה נמשכת השפע לעולם הזה.

טז. הקדמונים הוסיפו תיבת ממ"ש. לרמוז על זה המכוון שהחוזר בתשובה תתעלה מדרגת נשמתו להאחז בעץ החיים. דהיינו ספירת התפארת שנקרא בעל. על שהוא משפיע למדת המלכות שהיא בבחינת מקבל, כעין בעל ואשתו. והיא כמו השכינה הקדושה נקראת תשובה. ובעבור זה נקרא גם החוזר בתשובה בשם בעל

זוהר פרשת תרומה (קג).

ואז מחשבה ההיא יורדת מלפני הקב"ה ומשברת כל חומות הקשים אשר בשערים של מדורי גיהנם

אמר רבי יצחק ראה כמה גדולה רחמנות הקב"ה עם בריותיו, שאפילו רשע גדול אם הרהר בתשובה, ולא יכול לעשות תשובה ומת, הוא בודאי מקבל עונש על שהלך בלי תשובה, ולאחר שקבל עונשו, מחשבה טובה ההיא שחשב אותו הרשע לעשות תשובה, עולה לפני מלך העליון ואינה סרה משם, עד שהקב"ה מתקן לאותו הרשע מקום במדורת שאול, ואז מחשבה ההיא יורדת מלפני הקב"ה ומשברת כל חומות הקשים אשר בשערים של מדורי גיהנם, ומגעת למקום ההוא שזה הרשע שם, מנקשת בו ונתעורר לו רצון ההוא כמקדם, ואז מצפצפת נשמה זו לעלות מתוך מדור השאול, ואין מחשבה טובה נאבדת מלפני המלך הקדוש, ולפיכך זכאי הוא מי שמהרהר מחשבות טובות אל רבונו, שאע"פ שאינו יכול לעשותם, מעלה עליו הקב"ה רצונו כאילו עשה, וזה לטובה, אבל הרצון לרעה לא, מלבד הרהור של עבודה זרה, וזה ביארו החברים, הרשעים שלא הרהרו בתשובה יורדים שאולה ואין עולים משם לדורי דורות, עליהם כתוב (איוב ז) כלה ענן וילך כן יורד שאול לא יעלה, ועל הראשונים כתוב, ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל.

זוהר פרשת אמור (צ):

זכאים הם ישראל, שבכל מקום שגלו גלתה השכינה עמהם

ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים וגו', פתח רבי שמעון ואמר, לה' הישועה על עמך ברכתך סלה, לה' הישועה, כך למדנו זכאים הם ישראל, שבכל מקום שגלו גלתה השכינה עמהם, וכאשר יצאו ישראל מן הגלות הגאולה למי, לישראל או להקב"ה, אלא זה נתבאר בכמה מקראות, וכן כאן, לה' הישועה בודאי, מתי, כאשר על עמך ברכתך סלה, בשעה שהקב"ה ישגיח בברכות על ישראל, להוציאם מן הגלות ולהטיב להם, אז לה' הישועה בודאי, ועל כן למדנו שהקב"ה ישוב עם ישראל מן הגלות, זה שכתוב ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך.

זוהר פרשת ואתחנן (ער):

על אותה שעה כתוב ושב ה' אלהיך את שבותך

בוא וראה בתחלה כתוב (ירמ" כ"ה) שאג ישאג על נוהו, ובזמן ההוא כאשר יצא לקחת את בת זוגו, אז (עמוס ג') אריה שאג מי לא יירא, אוי למי שיזדמן כאשר יתבע אריה הגדול להתחבר עם בת זוגו, כל שכן בשעה שיזדווגו כאחד, על אותה שעה כתוב ושב ה' אלהיך את שבותך וגו', ושב, מה הוא, אלא שהקב"ה ישיב לכנסת ישראל מן הגלות, ושב צדי"ק להזדווג במקומו, בכך כתוב (תהלים ק"מ) אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך.

זוהר פרשת שמות (ה):

מראש שניר וחרמון, שהם עתידים לקבל תורתם מהר חרמון, ובעבור זה אגין עליהם בגלותם

אמר רבי יהודה לולי היו יודעים האנשים את האהבה שאוהב הקב"ה לישראל, היו שואגים ככפיר לרוץ אחריו, שלמדנו בשעה שירד יעקב למצרים קרא הקב"ה לפמליא שלו,

אמר להם כלכם רדו למצרים ואני ארד עמכם, אמרה השכינה, רבונו של עולם היש צבאות בלי מלך, אמר לה (שיר ד') אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבאי וגו', אתי מלבנון, ממקום העדן המלובן בכל פעולותיו, כלה, זו השכינה, אתי מלבנון תבאי, ממקום בית המקדש של מעלה, תשורי מראש אמנה, מראש של מי, מראשם של בני האמונה, ומי הם, יעקב ובניו, מראש שניר וחרמון, שהם עתידים לקבל תורתי מהר חרמון, ובעבור זה אגין עליהם בגלותם, ממעונות אריות וגו', אלו הם עמים עכו"ם הדומים לאריות ונמרים, שמענים לישראל בכל עבודה קשה, ר' יודן אמר ממעונות אריות וגו', אלו הם תלמידי חכמים העוסקים בתורה במעונות המדרשות ובבתי כנסיות, שהם אריות ונמרים בתורה.

זוהר פרשת ויקרא (כב).

הם תובעים אותי עבור השכינה, מה עשיתי מן השכינה שלי

רבי יוסי פתח ואמר (ישעי' מ"ט) משא דומה אלי קורא משעיר, שומר מה מלילה שומר מה מליל, מקרא זה ביארו החברים בכמה מקומות, אבל משא דומה, בכל פעם שישראל היו נמצאים בגלות היה ידוע הזמן והקץ שלהם, וזמן והקץ של הגלות ההוא, וגלות של אדום הוא משא דומה, שלא נתגלה ולא נודע הקץ כאותן האחרים, אמר הקב"ה אלי קורא משעיר, קול שמעתי בגלות של שעיר, קול של אותן הנלחצים ביניהם, אותן השוכבים לעפר, ומה אמרו, שומר מה מלילה שומר מה מליל, הם תובעים אותי עבור השכינה, מה עשיתי מן השכינה שלי, בכך מאסוף הקב"ה לפמליא שלו ואומר, ראו בני האהובים שהם נלחצים בגלות, ומניחים צער שלהם ותובעים אותי עבור שכינתי ואומרים, שומר, אתה שנקראת שומר, איה היא השמירה שלך, איה היא השמירה של ביתך, מה מלילה, מה עשית מן הליל"ה, האם כך שמרת אותה, מה מליל"ל, שהרי לפעמים נקראת השכינה ליל"ה ולפעמים ליל"ל, זה שכתוב ליל שמורים הוא, וכתוב הוא הלילה הזה.